

ที่ ผผ ๑๓๐๑/๓๕๖

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๕
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๓๐ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง กรณีที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน ตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เรื่อง รายงานผลการตรวจติดตามการดำเนินโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษามัธยมศึกษาปวช. พร้อมข้อเสนอแนะ

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๓๔๔๒ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการตรวจติดตามการดำเนินโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อ
หลังจบการศึกษามัธยมศึกษาปวช.

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ทราบว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ รับทราบรายงานกรณีที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เรื่อง โครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษามัธยมศึกษาปวช. ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินขอเรียนว่า จากการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการฯ ของทุกจังหวัดทั่วประเทศ (๗๖ จังหวัด) ตั้งแต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - พ.ศ. ๒๕๖๘ ปรากฏว่า การดำเนินงานได้ผลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้าใจในบริบทของตนเองและได้ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี แม้จะมีปัญหาและอุปสรรคข้อขัดข้องระหว่างการดำเนินโครงการฯ ก็ได้ร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหาและมีข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้รวบรวมและสรุปแนวทางการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินโครงการฯ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และต่อมาเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๘ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานประกันสังคม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมการจัดหางาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา และ ผู้ว่าราชการจังหวัดและคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพจังหวัด ๗๖ จังหวัด ผ่านระบบการประชุมออนไลน์ ในการนี้ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินจึงขอเสนอข้อมูลและข้อสังเกตที่ได้จากการประชุมตรวจติดตามการดำเนินโครงการฯ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการดังกล่าว ดังนี้

/ ๑. กรมพัฒนา...

๑. กรมพัฒนาฝีมือแรงงานเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินโครงการฯ ในเรื่องของการจัดการฝึกอบรมเพิ่มทักษะด้านอาชีพฯ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพฯ ได้ใช้งบประมาณร่วมกับหลักสูตรเตรียมเข้าทำงาน (สำหรับประชาชนทั่วไป) เนื่องจากในขณะนั้น กรมพัฒนาฝีมือแรงงานยังไม่ได้ได้รับการจัดสรรงบประมาณโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพฯ สำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเป็นการเฉพาะ ต่อมาตั้งแต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นมา สำนักงานงบประมาณได้มีการจัดสรรงบประมาณให้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานสำหรับการดำเนินโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพฯ เป็นการเฉพาะ

๒. ระเบียบกรมพัฒนาฝีมือแรงงานว่าด้วยการจ่ายเงินอุดหนุนผู้รับการฝึก พ.ศ. ๒๕๕๕ หมวด ๑ การจ่ายเงินอุดหนุนผู้รับการฝึก ข้อ ๙ เงินอุดหนุนผู้รับการฝึกในส่วนของคุณค่าอาหารในอัตราไม่เกินวันละ ๑๒๐ บาท ต่อคน ซึ่งไม่สอดคล้องกับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำและสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้ออกระเบียบกรมพัฒนาฝีมือแรงงานว่าด้วยการจ่ายเงินอุดหนุนผู้รับการฝึก พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๔ ให้ยกเลิกระเบียบกรมพัฒนาฝีมือแรงงานว่าด้วยการจ่ายเงินอุดหนุนผู้รับการฝึก พ.ศ. ๒๕๕๕ และ ข้อ ๑๐ เงินอุดหนุนผู้รับการฝึกให้จ่ายตามรายการและหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ (๑) ค่าอาหารในลักษณะเหมาจ่ายได้ไม่เกินคนละ ๒๔๐ บาท ต่อวัน

๓. ในการจัดประชุมชี้แจงผู้อำนวยการโรงเรียนและครูแนะแนวตามโครงการเตรียมความพร้อมแก่กำลังแรงงานในกิจกรรมสร้างเครือข่ายการแนะแนวอาชีพในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างครอบคลุมจำนวนครูแนะแนวทุกคน เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณประกอบเป็นช่วงที่มีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จึงไม่สามารถจัดการประชุมชี้แจงฯ ในรูปแบบสถานที่ตั้ง (Onsite) ได้ เนื่องจากต้องปฏิบัติตามมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ทุกจังหวัดได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างครบถ้วน แต่อาจมีบางจังหวัดที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณได้ทันในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ และในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ กรมการจัดหางานได้ดำเนินการขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม สำหรับการดำเนินการจัดประชุมชี้แจงผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูแนะแนวรวมถึงผู้นำชุมชนด้วยแล้ว ในการนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดงบประมาณในการเดินทางมาศึกษาดูงาน ณ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานหรือสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน จึงควรให้กรมการจัดหางานบรรจุกิจกรรมดังกล่าวในโครงการจัดประชุมแนะแนวครูแนะแนวด้วย

๔. กรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพฯ เป็นการเฉพาะ แต่ยังมีข้อจำกัดของงบประมาณสนับสนุนค่าอาหารสำหรับค่าอาหารในวันหยุด กรมพัฒนาฝีมือแรงงานควรพิจารณาขอรับการสนับสนุนงบประมาณในส่วนนี้เพิ่มเพื่อบรรจุรวมอยู่ด้วยในโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพฯ เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการฝึกอบรม และจากการประชุมได้ข้อสรุปตามข้อเสนอแนะของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการพิจารณาปรับเปลี่ยนจำนวนวันฝึกอบรมเป็น ๖ วันต่อสัปดาห์ และต้องมีการสร้างความเข้าใจร่วมกับคณะกรรมการของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานและสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดเพื่อให้สามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้

๕. การสนับสนุนเงินสงเคราะห์ ควรให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดำเนินการชักจูงความเข้าใจกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ทุกจังหวัด โดยการจัดทำแนวปฏิบัติในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือในรูปแบบประเภทต่าง ๆ เช่น เงินสงเคราะห์ครอบครัวยากจน, เงินสงเคราะห์กรณีฉุกเฉิน, เงินทุนประกอบอาชีพคนพิการเพื่อเป็นแนวทางที่ชัดเจนในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายและเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

๖. แนวทางการดำเนินงานเพื่อให้ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายสนใจเข้าร่วมโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพ เพิ่มจำนวนมากขึ้น ควรเพิ่มการพิจารณาใช้ฐานข้อมูลของโครงการ “Thailand Zero Dropout” ซึ่งมีฐานข้อมูลของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาทั่วประเทศอยู่ประมาณ ๘๘๐,๐๐๐ คน และมีกลไกคณะกรรมการขับเคลื่อนระดับจังหวัดซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานมาใช้ในการค้นหาและส่งต่อกลุ่มเป้าหมายเชิงรุก ซึ่งจะทำให้เข้าถึงกลุ่มเยาวชนที่ออกนอกระบบไปแล้วได้ครอบคลุมยิ่งขึ้น นอกจากนี้กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ยังมีงบประมาณสนับสนุนรายบุคคลประมาณ ๔,๐๐๐ บาทต่อคน ที่สามารถนำมาใช้กับเด็กที่เข้าร่วมโครงการได้ ให้นักศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) สามารถเข้ารับการฝึกอบรมทักษะอาชีพกับสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานและนำหน่วยกิตจากการฝึกอบรมมาเทียบโอน (Credit Bank) กับวุฒิการศึกษาหลักได้ ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะเป็นการสร้างแรงจูงใจที่สำคัญ ช่วยลดระยะเวลาในการศึกษาและทำให้ผู้เรียนได้รับทั้งวุฒิการศึกษาและทักษะอาชีพไปพร้อมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อนักศึกษาและเป็นแรงจูงใจที่ดีเยี่ยม

๗. ให้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานและกรมส่งเสริมการเรียนรู้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อเป็นการวางกรอบแนวทางการทำงานและความเข้าใจร่วมกันในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ หรือเกี่ยวกับรายละเอียดและการขับเคลื่อนงานในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนกลุ่มเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืนต่อไป

๘. การจัดหาตำแหน่งงานว่างหลังจบการฝึกอบรมเพื่อให้สามารถรองรับการมีงานทำของผู้จบการฝึกอบรม ให้กรมการจัดหางานโดยสำนักงานจัดหางานจังหวัดประสานงานกับสถานประกอบการในแต่ละพื้นที่เพื่อเตรียมตำแหน่งงานว่างรองรับการทำงานของผู้จบการฝึกอบรม โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ทำงานในภูมิสำเนาของตนเองเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ต้องให้ความรู้แก่สถานประกอบการเกี่ยวกับข้อกฎหมายและหลักเกณฑ์การจ้างงานเยาวชน อายุ ๑๕ - ๑๘ ปี เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับสถานประกอบการ และเนื่องจากผู้จบการฝึกอบรมบางส่วนอาจมีความต้องการที่จะประกอบอาชีพอิสระจึงควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพด้วย

จากการประชุมดังกล่าว ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบร่วมกันในการประสานความร่วมมือของหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการของคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการระดับจังหวัด ดังต่อไปนี้

๑. ให้กรมประชาสัมพันธ์แจ้งสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดทุกจังหวัดให้ทราบถึงช่องทางการประชาสัมพันธ์ และมีสื่อสารอย่างเต็มรูปแบบ ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการฝึกอบรม โดยเน้นการนำเสนอเรื่องราวความสำเร็จ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปกครองและเด็กนักเรียน

๒. ให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานแจ้งไปยังสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในระดับจังหวัดให้เข้ามามีบทบาทเชิงรุกในการให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกแก่สถานประกอบการในกระบวนการยื่นคำร้องขอจ้างงานเยาวชนกลุ่มนี้ เพื่อเพิ่มโอกาสการมีงานทำของผู้สำเร็จการฝึกอบรม เนื่องจากยังมีผู้ประกอบการบางรายมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าการจ้างงานเยาวชนอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี เป็นเรื่องผิดกฎหมายและมองว่าขั้นตอนการขออนุญาตมีความยุ่งยาก

๓. ให้มีการสร้างความร่วมมือระหว่างกรมพัฒนาฝีมือแรงงานและกรมส่งเสริมการเรียนรู้ (กสร.) เพื่อจัดทำระบบเทียบโอนหน่วยกิต โดยนักศึกษากรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่เข้ารับการฝึกอาชีพสามารถนำไปใช้เป็นหน่วยกิตในหลักสูตรการเรียนได้ ซึ่งจะเป็แรงจูงใจสำคัญในการเพิ่มผู้เข้าร่วมโครงการ

๔. เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดงบประมาณสำหรับนักเรียนในการเดินทางมาศึกษาตุงาน ณ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้กรมการจัดหางานบรรจุกิจกรรมการพานักเรียนมาศึกษาตุงานเป็นส่วนหนึ่งของโครงการจัดประชุมครูแนะแนว และขอจัดสรรงบประมาณสำหรับค่าพาหนะในส่วนนี้เพิ่มเติมในปีงบประมาณถัดไป

๕. ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดำเนินการชักจ่อมและจัดทำคำแนะนำขั้นตอนการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้โรงเรียนสามารถประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในพื้นที่ในการสนับสนุนงบประมาณการดำเนินกิจกรรมโครงการได้สะดวกขึ้น

๖. ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการระดับจังหวัดประสานงานกับคณะทำงาน Thailand Zero Dropout ในพื้นที่ ซึ่งมีฐานข้อมูลเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาทั่วประเทศ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการค้นหาและส่งต่อเยาวชนกลุ่มเป้าหมายเข้าสู่โครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพ ซึ่งจะช่วยเพิ่มจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการและช่วยให้เป้าหมายของทั้งสองโครงการบรรลุผลไปพร้อมกัน

๗. ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) จัดทำแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและชักจ่อมความเข้าใจไปยังสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ทุกจังหวัดเกี่ยวกับการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายตามประเภทการช่วยเหลือ/การสงเคราะห์รูปแบบต่าง ๆ เช่น เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน, เงินช่วยเหลือกรณีฉุกเฉิน, เงินทุนประกอบอาชีพ เพื่อให้การช่วยเหลือเป็นไปอย่างมีมาตรฐานและเกิดประโยชน์สูงสุด

๘. ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กำชับให้เขตพื้นที่การศึกษาให้ความสำคัญกับการชักชวนนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ทั้ง ม.๓ และ ม.๖ ที่จบการศึกษาแล้วไม่ได้เรียนต่อ เข้าร่วมโครงการ โดยเฉพาะในจังหวัดที่มีสถิติผู้เข้าร่วมโครงการน้อยผิดปกติ

๙. ให้หน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินการสนับสนุนโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำและพัฒนาศักยภาพกำลังคนของประเทศต่อไป

๑๐. ให้หน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกำหนดให้การตรวจติดตามการดำเนินโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพของ ๗๖ จังหวัด เป็นประเด็นหนึ่งในการตรวจราชการประจำปีของผู้ตรวจราชการกระทรวง/กรม

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและพิจารณามอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต)

ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักตรวจสอบหน้าที่ของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๙๓๗๗

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๓๗๔

www.ombudsman.go.th